

THÁI THUỘNG CẢM ỨNG THIÊN

Tập 71

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Địa điểm: Tịnh tông Học hội Singapore

Thời gian: 05/08/1999

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lư

Chư vị đồng học, chào mọi người! Mời xem Cảm Ứng Thiên đoạn thứ 28, đoạn này chỉ có một câu:

Át ác dương thiện.

遇惡揚善。

Ngăn chặn điều ác, tuyên dương điều thiện.

Trong chú giải, vừa mở đầu nói rất hay: “*Nguồn gốc điều ác của con người chẳng phải bốn tánh tạo thành. Do vì tập nhiễm đã sâu, cuốn cuộn chẳng ngăn nổi! Hoặc là biết rõ mà cố phạm, hoặc do không biết mà lỡ làm. Xét theo điều đã hình thành thì tội án tạo ra ngập trời, nhưng nguồn gốc ban đầu chỉ do một niệm sai lầm!*” mấy câu nói này, chúng ta cần phải lắng lòng tư duy, thể hội thật kỹ. Trung Quốc vào thời xưa, trẻ con đi học, có lẽ bộ sách đọc đầu tiên chính là *Tam Tự kinh*. Vừa mở đầu Tam Tự kinh liền nói “người ban đầu, tánh vốn thiện; tánh gần nhau, tập xa nhau”, ý nghĩa hoàn toàn tương đồng với đoạn này.

Con người tại sao lại tạo ác? Tánh người vốn dĩ là thiện, thiện này không phải là thiện của thiện ác; thiện của thiện ác đã là nghĩa thứ hai, không phải nghĩa thứ nhất. Cho nên, đại thánh Khổng tử của nhà Nho nói “tánh gần nhau”, nhưng Tuân tử, Mạnh tử thì nói đó chính là “tập xa nhau”. Mạnh tử chủ trương tánh thiện, Tuân tử nói tánh ác, “thiện ác” này là đối lập nhau, là tập tánh, không phải bốn tánh. Cái mà Khổng tử nói là bốn tánh, bốn tánh của tất cả chúng sanh đều giống nhau. Trong Phật pháp nói thập pháp giới y chánh trang nghiêm là cùng một tâm tánh. Tạo thiện, tạo ác đều là tập tánh, cho nên chỗ này nói về “*nguồn gốc điều ác của con người*”, chính là nguồn gốc của tạo ác, không phải tự tánh.

Chư Phật Bồ-tát minh tâm kiến tánh, không những tuyệt đối không tạo ác, nói với quý vị, ý niệm ác cũng không có, không những không có ý niệm tạo ác mà ý niệm hành thiện cũng không có. Tại sao vậy? Vì tập khí đã đoạn hết. Hành thiện, tạo ác là tập khí, chúng ta nói là “tập tánh”, tập quen thành tự nhiên. Loại tập tánh này không phải một đời bồi dưỡng nên, mà đời đời kiếp kiếp trong đời

quá khứ, từ vô thủy kiếp đến nay dưỡng thành, dưỡng thành thói quen. Người không biết cho rằng là thiên tánh, chỉ có người triệt để giác ngộ, minh tâm kiến tánh mới biết ở trong thiên tánh không có. Từ đâu mà có vậy? Tập tánh huân thành, “*tập nhiễm đã sâu*”, vô lượng kiếp đã khởi huân tập. Phàm phu không thể làm Phật, không thể làm Bồ-tát chính là do tập tánh này làm chướng ngại. Ở đây dùng chữ “*tập nhiễm*”, dùng rất hay, loại tập khí này trong vô lượng kiếp đã ô nhiễm chân tánh của mình, thế nên tạo tác vô lượng vô biên tội nghiệp. Khi tạo tội, có khi bản thân biết, biết chính là biết rõ mà cố phạm; có khi không biết, không biết việc tạo tác là tội nghiệp. Cho dù bạn biết hay là không biết, ở đây nói nếu như truy cứu nguồn gốc của nó thì đó là “*một niệm sai lầm*”. Một niệm sai lầm chính là nhà Phật gọi là “*một niệm mê hoặc*”.

Tại sao bị mê? Tập nhiễm quá sâu. Thánh hiền thế xuất thế gian dạy chúng ta sửa lỗi, dạy chúng ta quay đầu. Quay đầu từ đâu? Quay đầu từ tập nhiễm, đây mới là quay đầu thật sự, triệt để quay đầu. Thế nhưng quay đầu cũng phải có chỗ bắt tay, điều mà trong kinh Lăng-nghiêm gọi là “*tối sơ phương tiện*”, chúng ta bắt tay làm từ đâu? Bốn chữ này chính là dạy chúng ta phương pháp bắt tay. Bốn chữ này sâu cạn đều không cùng tận. Chúng ta sơ học thì công phu cạn, đến địa vị Bồ-tát thì công phu đó sâu rồi. Ác phải dùng sức ngăn chặn, cũng chính là nói phải khắc phục nó, phải đè nó xuống. Đè cái gì xuống? Ác, ác niệm, ác hạnh. Không những là hành vi ác chúng ta phải khống chế, không thể tạo tác; mà ý niệm ác cũng không thể có. Ác niệm, không phải vô minh thì là vọng tưởng, những thứ này hại chúng ta đời đời kiếp kiếp chịu khổ, chịu nạn ở trong lục đạo. Khổ nạn không phải người khác gây ra cho ta, là bạn tự làm tự chịu, chính là bạn khởi tâm động niệm không tương ưng với tự tánh, nếu như tương ưng với tự tánh, trong tự tánh không có thiện ác, tự tánh là thanh tịnh. Cho nên không những là ác niệm tổn hại chúng ta, mà thiện niệm cũng tổn hại. Phật ở trong kinh đã nói rất rõ ràng, ác niệm cảm được quả báo ba đường ác, thiện niệm cảm được quả báo ba đường thiện, ba đường thiện và ba đường ác chính là lục đạo luân hồi.

Thiền tông thường dạy người “*không nghĩ thiện, không nghĩ ác*”. Câu nói này nghĩa là gì? Đem thiện niệm, ác niệm thấy đều đoạn trừ, vào lúc này mặt mũi xưa nay của bạn liền hiện tiền. Mặt mũi xưa nay là gì? Minh tâm kiến tánh. Bồ-tát thị hiện trong lục đạo độ hóa chúng sanh, đích thực là thiện niệm, ác niệm đều không có, cho nên Bồ-tát “*không trụ sanh tử, không trụ niết-bàn*”. Thiện niệm, ác niệm đều không có chính là không trụ sanh tử. Phương pháp, cách thức độ hóa chúng sanh của Bồ-tát, việc thiện ác đều có, đó là không trụ niết-bàn; sanh tử,

niết-bàn hai bên đều không trụ, hai bên đều không trụ chính là hai bên đều trụ. Cho nên giáo hóa chúng sanh phải xem căn tánh của chúng sanh, chúng sanh căn tánh lương thiện thì dùng thiện pháp độ họ, chúng sanh căn tánh bất thiện thì dùng ác pháp độ họ. Bồ-tát độ chúng sanh, việc thiện ác thấy đều có, đó chỉ là sự, không có tâm, sự là cách thức giáo hóa chúng sanh, không phải mục đích. Đại thánh đại hiền tâm địa vĩnh viễn “thanh tịnh, bình đẳng, giác”, ý niệm thị phi, thiện ác đã đoạn sạch rồi, không giống như phàm phu. Phàm phu chúng ta tập nhiễm từ vô thủy kiếp đến nay nhất thời chắc chắn không đoạn hết, cổ đức thường nói: “Lý có thể đốn ngộ, sự phải dần trừ bỏ.” Nếu bạn nghe hiểu đạo lý rồi, bạn có thể giác ngộ rất nhanh, thế nhưng tập khí đó của bạn không phải trong chốc lát có thể đoạn được, đoạn từ từ.

Phương pháp đoạn, trước tiên phải không chế được ý niệm ác, hành vi ác, không để nó phát sinh, không để nó khởi lên. Người niệm Phật, chúng ta thường hay nói, niệm vừa khởi thì lập tức đề khởi câu “A-di-đà Phật” lên. Niệm thứ nhất bất luận là thiện niệm hay ác niệm, niệm thứ hai liền là A-di-đà Phật, dùng ý niệm A-di-đà Phật này thay cho ý niệm phía trước của bạn, đây chính là “át ác”. Quý vị phải biết, “át” này chính là chỉ cho ý niệm, đây là tu từ trên căn bản. Hành vi ác, phàm là đối với người, đối với xã hội, đối với chúng sanh có ảnh hưởng bất lợi thì loại hành vi này đều thuộc về ác, tuyệt đối không được làm. “Thương thiên hại lý”, nếu bạn làm thì tội nghiệp cực nặng. Người tạo ác chẳng qua là muốn mình có được một chút lợi ích, một chút lợi ích này, nói lời thật lòng nó rất nhỏ bé. Người xưa có thí dụ, nói bạn giết oan một người, người này không có tội, bạn đem họ giết đi, sau khi giết rồi thì bạn có thể làm hoàng đế. Như vậy họ cũng không làm, thà rằng không làm hoàng đế chứ không chịu giết oan một người, đây là có trí tuệ.

Người có tội thì tự nhiên có người trị tội đến đối phó họ; quốc gia có chế tài pháp luật, chúng ta không phải người chấp pháp, không phải người lập pháp, nhìn thấy người ta tạo tội nghiệp, chúng ta không có quyền lực chế tài họ, đạo lý này phải biết. Người lập pháp, người chấp pháp chế tài họ, đó không phải tạo tội nghiệp. Chúng ta không phải là người chấp pháp, họ có tội mà chúng ta trừng phạt họ là bản thân chúng ta có sai lầm. Trong tình hình này thì phải làm thế nào? Thấy họ tạo tác tội nghiệp, nếu như là cá nhân họ, bị hại là cá nhân họ, bị hại là gia đình họ thì mặc họ! Nếu như họ tạo tác tội nghiệp rất lớn, bị hại là xã hội, bị hại là rất nhiều chúng sanh thì chúng ta có thể tố giác lên cơ quan chấp pháp, chúng ta không được phép đi trừng phạt họ, vậy thì đúng. Phật pháp là dạy bạn

dùng trí tuệ, dùng trí tuệ cao độ, quyết không phải làm việc theo cảm tình, chúng tôi thường nói “hợp tình, hợp lý, hợp pháp”, đây chính là Phật pháp, đây chính là điều mà Phật Bồ-tát chỉ dạy chúng ta.

Một người tu hành, tu hành là sửa đổi hành vi sai lầm của mình thì gọi là tu hành. Tu hành không có điểm kết thúc, tại sao vậy? Hành vi của chúng ta đều có sai lầm, có sai lầm thì phải tu sửa. Đẳng giác Bồ-tát còn phải tu hành, tại sao vậy? Họ vẫn còn có một phẩm sanh tướng vô minh chưa phá, đó chính là sai lầm của họ, vẫn không rời khỏi tu hành. Đến quả địa Như Lai thì sai lầm hoàn toàn không còn nữa, công đức tu hành này viên mãn, không có *hành* gì để *tu* nữa. Quý vị phải biết, Đẳng giác Bồ-tát vẫn phải tu hành, chúng ta há có thể không tu hành sao? Từ Đẳng giác trở xuống là chúng sanh trong chín pháp giới, chúng ta phải nhận thức rõ ràng, ngày nay chúng ta tu từ đâu? Chúng ta là phàm phu, địa vị của chúng ta ở trong chín pháp giới rất thấp, tập khí nghiệp chướng của chúng ta rất nặng, bắt tay làm từ “đoạn ác tu thiện”, chúng ta vẫn không thể đoạn hết “thiện ác”, hay nói cách khác, lục đạo vẫn chưa có cách gì vượt qua. Ở trong lục đạo, chúng ta đoạn ác thì tuyệt không rơi vào ba đường ác, tu thiện có thể được phước báo trời người. Đây là quả nhỏ, ở trong Phật pháp nói không còn gì nhỏ hơn cái này nữa.

Trong chú giải trích dẫn lời của nhà Đạo nói, câu nói này là của nhà Đạo, Cảm Ứng Thiên là của nhà Đạo. Phật nói “chỉ ác hành thiện”, nhà Nho nói “ân ác dương thiện”, đây là thánh nhân tam giáo nói, cách nói về vấn đề này hoàn toàn tương đồng. Do đây có thể biết, chúng ta thấy việc ác của người thì phải biết ỷ ác, tuyệt đối không nhắc đến. Không những miệng không thể nói, tốt nhất là đừng để ở trong tâm, tôi thường nói được vậy thì tâm của chúng ta mới thanh tịnh, trong tâm của bạn có những thứ này thì tâm của bạn sao có thể thanh tịnh được? Tâm không thanh tịnh thì không sanh trí tuệ, tâm của bạn sanh phiền não. Dùng tâm phiền não để học Phật thì dù học như thế nào cũng không giống; dùng tâm phiền não để nghiên cứu kinh giáo thì nghiên cứu như thế nào cũng nghiên cứu không thông. Vì vậy phải đem nó đoạn sạch từ trong đáy lòng, thấy việc thiện của người phải tán thán, vì sao vậy? Khích lệ đại chúng hành thiện.

Tôi hôm qua, tôi gặp được cư sĩ Chung Mậu Sâm, đây là người trẻ tuổi, mới hơn 20 tuổi, rất khó được! Chú là người Quảng Châu, đạt được học vị tiến sĩ ở Mỹ. Mấy năm trước khi tôi ở Mỹ, chú nghe tôi giảng kinh, sau khi nghe xong chú rất cảm động, đã phát chín nguyên lớn “phải hiếu thuận cha mẹ”, chú viết ra đưa cho tôi xem. Hiện nay chú đã lấy được học vị tiến sĩ rồi, trở về quê thăm nhà,

cho nên tối hôm qua khi tôi giảng kinh, tôi lại gặp được chú ấy. Chú đã đưa cả nhà của chú: ông nội, bà nội, cha, mẹ, còn có người cô đến thăm tôi, ông nội của chú đã 80 tuổi. Người thanh niên này khó được, rất không dễ. Hôm qua, chú ấy lại mang chín điều mà chú ấy viết ra đọc cho tôi nghe, tôi nói tốt, đưa cho tôi, tôi sẽ cho đăng trên tạp chí Giáo Dục Phật-đà của chúng ta, là dương thiện, khuyên mọi người noi theo. Cổ nhân Trung Quốc thường nói “trung thân sanh ra từ nhà con hiếu”. Chú ấy hiện nay giảng dạy tại đại học Đức Châu, thật không dễ dàng. Tại sao chú ấy có thành tựu lớn như vậy? Từ tâm hiếu này của chú, chúng ta đã rõ rồi. Tiên sinh Liễu Phàm thường xem người công danh phú quý xem điều gì? Xem đức hạnh của họ, đức hạnh quá khó được; tri thức, kỹ thuật không là gì cả, đức hạnh khó được! Người có đức hạnh nhất định chư Phật hộ niệm, nhất định thiện thần ủng hộ. Chàng thanh niên này đáng được chúng ta tán thán, đáng được chúng ta biểu dương, là tấm gương tốt của thế hệ trẻ, là mẫu mực của thế hệ trẻ. Tối hôm nay tôi giảng kinh, cả nhà chú ấy cũng có đến.

Cho nên bốn chữ này một đời chúng ta thọ dụng không hết. Không những là một đời, mà đời đời kiếp kiếp, mãi cho đến Như Lai địa cũng không thể rời khỏi. Vĩnh viễn nhớ kỹ, từng giây từng phút, mọi lúc mọi nơi phải biết “đoạn ác tu thiện”. Tốt rồi, hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến đây.